

บทที่ 5

ผลการศึกษา

จากการศึกษาถึง ระบบบัญชีที่เหมาะสมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาหนังสือคู่มือการทำบัญชี และรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ออกมาในระยะเวลาที่ต่างกัน ซึ่งในคู่มือเล่มแรก ที่ออกมานั้น เป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำบัญชี โดยใช้สมุดบันทึกบัญชี 2 เล่ม คือ 1. สมุดบัญชีรายรับ 2. สมุดบัญชีรายจ่าย ส่วนคู่มือการทำบัญชีและรายงานที่ออกมาภายหลังนั้น ได้พัฒนามาจากคู่มือเล่มแรก เพื่อให้การปฏิบัติทางบัญชีมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจัดให้มีสมุดบันทึกบัญชี 4 เล่ม คือ

1. สมุดบัญชีรายรับเงินกองทุน 1 ล้าน
2. สมุดบัญชีรายจ่ายเงินกองทุน 1 ล้าน
3. สมุดบัญชีรายรับกองทุน(เงินออม)
4. สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (เงินออม)

การพัฒนาระบบบัญชีจากคู่มือเล่มแรก จนมาถึงคู่มือเล่มที่ 2 นั้น ในปัจจุบันหลายหมู่บ้านได้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบบัญชีตามคู่มือเล่มที่ออกมาภายหลังแล้ว แต่ก็ยังมีบางหมู่บ้านที่ยังคงใช้แบบเดิมตามคู่มือเล่มแรกอยู่ ซึ่งทั้ง 2 แบบ เป็นระบบบัญชีที่คล้ายคลึงกันอยู่มาก จะแตกต่างกัน ก็เฉพาะในส่วนของสมุดที่ใช้ในการบันทึกบัญชีเท่านั้น

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีหน้าที่บันทึกบัญชี ของกองทุนหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้คู่มือและการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ประกอบด้วย
 - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในการใช้คู่มือประกอบการจัดทำบัญชี
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบรายการ
 - 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกรายการในสมุดบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ
 - 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการเงิน
 - 2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 5.1 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	70
หญิง	3	30
รวม	10	100
อายุ		
20 - 30 ปี	1	10
31 - 40 ปี	2	20
41 - 50 ปี	6	60
51 - 60 ปี	1	10
มากกว่า 60 ปี	-	-
รวม	10	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1	10
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	2	20
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	5	50
ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส.	-	-
ระดับปริญญาตรี	1	10
ระดับปริญญาโทขึ้นไป	1	10
รวม	10	100
ประสบการณ์ด้านการเงินหรือบัญชี		
มีประสบการณ์	4	40
ไม่มีประสบการณ์	6	60
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย โดยมีอัตราร้อยละ 70 มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 41 - 50 ปี ในอัตราร้อยละ 60 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. ถึงร้อยละ 50 และผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านถึงอัตราร้อยละ 60 ไม่มีประสบการณ์ด้านการเงินหรือบัญชีมาก่อน

ตารางที่ 5.2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาคู่มือการทำบัญชีก่อนการจัดทำบัญชี

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
ก่อนการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านมีการศึกษาคู่มือการทำบัญชีและรายงาน ของกรมบัญชีกลาง		
ศึกษา	8	80
ไม่ศึกษา	2	20
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ผู้ทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่ได้ศึกษาคู่มือการทำบัญชีของกรมบัญชีกลางก่อนที่จะจัดทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนผู้ทำบัญชีที่ไม่ได้ศึกษาคู่มือก่อนที่จัดทำบัญชีคิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งจัดทำบัญชีโดยได้ความรู้และแนวทางปฏิบัติจากการสอบถามเจ้าหน้าที่พัฒนาการชุมชน

ตารางที่ 5.3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในการศึกษาคู่มือการทำบัญชีและรายงาน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
เมื่อศึกษาคู่มือการทำบัญชีและรายงาน ของกรมบัญชีกลางแล้ว ทำให้สามารถทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านได้		
ใช่	6	75
ไม่ใช่	2	25
รวม	8	100

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ผู้ทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านที่มีการศึกษาคู่มือก่อนจะจัดทำบัญชี จากทั้งหมด 8 หมู่บ้าน สามารถจัดทำบัญชีได้เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 75 และไม่สามารถจัดทำบัญชีได้ คิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้ทำบัญชีที่มีการศึกษาคู่มือก่อนจัดทำบัญชี

ตารางที่ 5.4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงิน 1 ล้าน และเงินออม

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
คู่มือการทำบัญชีและรายงาน ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชี มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงิน 1 ล้าน และเงินออม		
บันทึกรายการรวมกัน	4	40
แยกบันทึกรายการเป็น 2 กิจกรรม	6	60
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.4 พบว่า จากจำนวนผู้ทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงิน 1 ล้านและเงินออม โดยบันทึกรายการรวมกัน คิดเป็นร้อยละ 40 และมีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงิน 1 ล้าน และเงินออม โดยแยกบันทึกรายการเป็น 2 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 60

ตารางที่ 5.5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบรายการ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน			อัตราร้อยละ		
	ใช้	ไม่ใช้	รวม	ใช้	ไม่ใช้	รวม
- ใช้ใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี	7	3	10	70	30	100
- ใช้ใบสำคัญจ่ายเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี	9	1	10	90	10	100
- ใช้หนังสือแจ้งการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี	9	1	10	90	10	100
- ใช้หลักฐานการนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้จากสมาชิกเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี	8	2	10	80	20	100
- ใช้สัญญายืมเงินเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี	9	1	10	90	10	100

หมายเหตุ: ผู้ทำบัญชีแต่ละหมู่บ้านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.5 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน เอกสารที่ผู้ทำบัญชีใช้เป็นหลักฐานประกอบรายการส่วนใหญ่ คือ ใบสำคัญจ่าย หนังสือแจ้งการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการ และสัญญายืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 90 และรองลงมา คือ หลักฐานการนำเงินเข้าบัญชี เพื่อชำระหนี้จากสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 80 และใบเสร็จรับเงิน คิดเป็นร้อยละ 70 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการออกใบเสร็จรับเงิน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
- ในการรับรายรับทุกกรณี มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการออกใบเสร็จรับเงินอย่างไร		
ออกทุกครั้ง	7	70
ออกเป็นบางครั้ง	0	0
ไม่เคยออกเลย	3	30
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.6 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่ออกใบเสร็จรับเงินในการรับรายรับทุกกรณี คิดเป็นร้อยละ 70 และผู้ทำบัญชีที่ไม่เคยออกใบเสร็จรับเงินเลย คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 5.7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดทำใบเสร็จรับเงิน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
- วิธีการจัดทำใบเสร็จรับเงิน		
จัดทำขึ้นตามแบบฟอร์มในคู่มือ	5	71.43
ซื้อเป็นเล่มสำเร็จรูป ที่มีขายตามร้านค้า	2	28.57
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 5.7 พบว่า จากผู้ทำบัญชีที่มีการออกใบเสร็จรับเงินทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่จัดทำใบเสร็จรับเงินตามแบบฟอร์มในคู่มือการทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 71.43 โดยให้เหตุผลว่าใบเสร็จรับเงินตามคู่มือการทำบัญชี เหมาะสมดี เพราะมีรายละเอียดครบถ้วน ครอบคลุมรายรับของกองทุนทั้งหมด เป็นแบบฟอร์มที่เข้าใจง่าย สะดวกในการเขียน ส่วนผู้ทำบัญชีที่ซื้อใบเสร็จรับเงินเป็นเล่มสำเร็จรูปที่มีขายตามร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 28.57 ให้เหตุผลว่า ซื้อเป็นเล่มสำเร็จรูปจากร้านค้า จะสะดวกกว่าการถ่ายเอกสารจากแบบฟอร์มในคู่มือการทำบัญชี

ตารางที่ 5.8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติ ในกรณีที่มีการจ่ายเงิน แต่ไม่ได้รับหลักฐาน ใบเสร็จรับเงิน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
- ในกรณีที่มีการจ่ายเงิน แต่ไม่ได้รับหลักฐาน ใบเสร็จรับเงินจากบุคคลภายนอก จะถือปฏิบัติ		
ใช้ใบสำคัญจ่าย ตามคู่มือการทำบัญชี	9	90
ให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อในสมุดจ่าย	1	10
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.8 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีวิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการจ่ายเงิน แต่ไม่ได้รับหลักฐานใบเสร็จรับเงินจากบุคคลภายนอก จะถือปฏิบัติโดยใช้ใบสำคัญจ่าย ตามคู่มือการทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 90 และมีวิธีปฏิบัติโดยให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อในสมุดจ่าย คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 5.9 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับใบสำคัญจ่ายที่กำหนดในคู่มือการทำบัญชี

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
- ความคิดเห็น สำหรับใบสำคัญจ่าย ตามแบบที่กำหนดใน คู่มือการทำบัญชีและรายงาน		
เหมาะสม	8	88.89
ไม่เหมาะสม	1	11.11
รวม	9	100.00

จากตารางที่ 5.9 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ที่ใช้ใบสำคัญจ่ายตามแบบที่กำหนดในคู่มือการทำบัญชี ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 88.89 และผู้ทำบัญชีที่มีความคิดเห็นว่า ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 11.11 โดยให้เหตุผลว่า ใบสำคัญจ่ายควรมีการจัดทำเป็นเล่มสำเร็จรูปให้พร้อมใช้งานได้ จะสะดวกกว่า

ตารางที่ 5.10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารประกอบรายการ และวิธีการเก็บเอกสาร

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
ในการบันทึกบัญชี มีเอกสารประกอบรายการทุกรายการ		
มีทุกรายการ	9	90
มีเป็นบางรายการ	1	10
ไม่มีเลย	0	0
รวม	10	100
วิธีจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ		
เก็บโดยแยกเอกสาร จัดใส่แฟ้ม ๆ ละ 1 ประเภท	8	80
เก็บโดยรวมเอกสาร จัดใส่แฟ้ม ๆ ละ 1 เดือน	2	20
ไม่ได้จัดเก็บ	0	0
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.10 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่จัดให้มีเอกสารประกอบรายการทุกรายการในการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 90 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อเป็นหลักฐานทางการเงิน และผู้ทำบัญชีที่จัดให้มีเอกสารประกอบรายการเป็นบางรายการที่สำคัญเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 10

ผู้ทำบัญชีที่มีวิธีการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ โดยแยกเอกสารแต่ละประเภท จัดใส่แฟ้ม ๆ ละ 1 ประเภท คิดเป็นร้อยละ 80 และผู้ทำบัญชีที่มีวิธีการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ โดยรวมเอกสารทุกประเภทเข้าด้วยกัน แล้วจัดใส่แฟ้ม ๆ ละ 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 5.11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกรายการในสมุดบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน			อัตราร้อยละ		
	ใช้	ไม่ใช้	รวม	ใช้	ไม่ใช้	รวม
สมุดบัญชีที่ใช้ในการบันทึกรายการ						
- สมุดบัญชีรายรับกองทุน และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน	4	6	10	40	60	100
- สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1 ล้านบาท) และสมุดบัญชีรายจ่าย (1 ล้านบาท)	6	4	10	60	40	100
- สมุดบัญชีรายรับกองทุน (เงินออม) และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (เงินออม)	6	4	10	60	40	100

จากตารางที่ 5.11 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน สมุดบัญชีที่ผู้ทำบัญชีใช้ในการบันทึกรายการมากที่สุดคือ สมุดบัญชีรายรับกองทุน (1 ล้านบาท) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (1 ล้านบาท) และสมุดบัญชีรายรับกองทุน (เงินออม) สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (เงินออม) คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือ สมุดบัญชีรายรับกองทุน และสมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน คิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 5.12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชี

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
วิธีการบันทึกบัญชี		
บันทึกทุกครั้งที่มีการเกิดขึ้น	9	90
รวบรวมรายการที่เกิดขึ้น และบันทึกสัปดาห์ครั้ง	0	0
รวบรวมรายการที่เกิดขึ้น และบันทึกเดือนละครั้ง	1	10
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.12 พบว่า จากจำนวนผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่บันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีการเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 90 และผู้ทำบัญชีที่บันทึกบัญชีโดยรวบรวมรายการที่เกิดขึ้น และบันทึกเดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10 โดยให้เหตุผลว่า รายการมีจำนวนไม่มากและผู้ทำบัญชีมีงานประจำที่ต้องทำจึงไม่สะดวกในการบันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีการเกิดขึ้น

ตารางที่ 5.13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนคุม

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน			อัตราร้อยละ		
	ทำ	ไม่ทำ	รวม	ทำ	ไม่ทำ	รวม
ทะเบียนคุมต่าง ๆ ที่จัดทำ						
- ทะเบียนคุมคำขอกู้	10	0	10	100	0	100
- ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว	9	1	10	90	10	100
- ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ/ค่าหุ้น /เงินรับฝาก	9	1	10	90	10	100
- ทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น /บริจาค	1	9	10	10	90	100

หมายเหตุ: ผู้ทำบัญชีแต่ละหมู่บ้านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.13 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ทะเบียนคุมที่ผู้ทำบัญชีจัดทำมากที่สุดคือ ทะเบียนคุมคำขอกู้ คิดเป็นร้อยละ 100 และรองลงมา คือ ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว และทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ/ค่าหุ้น/เงินรับฝากรายตัว คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น/บริจาค มีการจัดทำน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10

ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นต่อทะเบียนคุมต่าง ๆ ที่กำหนดให้จัดทำตามคู่มือการบัญชีว่ามีความเหมาะสมดี คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5.14 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีต่อทะเบียนคุมต่าง ๆ ที่กำหนดให้จัดทำ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีต่อทะเบียนคุมต่าง ๆ ที่กำหนดให้จัดทำตามคู่มือการทำบัญชีและรายงาน		
เหมาะสม	10	100
ไม่เหมาะสม	0	0
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.14 พบว่าจากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีความคิดเห็นว่าทะเบียนคุมต่าง ๆ ที่กำหนดให้จัดทำตามคู่มือการทำบัญชีและรายงานของกองทุนหมู่บ้าน มีความเหมาะสม เพราะมีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ครบถ้วน สะดวกในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5.15 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการเงิน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
การจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน ทุกวันสิ้นเดือน		
ทำ	7	70
ไม่ทำ	3	30
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.15 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีผู้ทำบัญชีที่จัดทำรายงานการเงินประจำเดือน ทุกวันสิ้นเดือน คิดเป็นร้อยละ 70 และมีผู้ทำบัญชีที่ไม่จัดทำรายงานการเงินประจำเดือนทุกวันสิ้นเดือน คิดเป็นร้อยละ 30 โดยให้เหตุผลว่า ในการกู้เงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีข้อตกลงในการชำระหนี้เงินกู้เป็นรายปี จึงไม่มีความเคลื่อนไหวของรายการเกิดขึ้นในแต่ละเดือน

ตารางที่ 5.16 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการเงินประจำเดือนที่จัดทำ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน			อัตราร้อยละ		
	ทำ	ไม่ทำ	รวม	ทำ	ไม่ทำ	รวม
รายงานการเงินประจำเดือนที่จัดทำ						
สรุปยอดของเงินออม/เงิน 1 ล้าน	1	9	10	10	90	100
งบรายรับ – รายจ่าย ประจำเดือน	3	7	10	30	70	100
สรุปยอดของเงินออม/เงินฝากสัจจะ	1	9	10	10	90	100
รายงานเงินสัจจะสะสมทรัพย์	1	9	10	10	90	100
รายงานความเคลื่อนไหวของการกู้ยืมเงิน	1	9	10	10	90	100

หมายเหตุ: ผู้ทำบัญชีแต่ละหมู่บ้านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.16 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน รายงานการเงินประจำเดือนที่มีการจัดทำมากที่สุด คือ งบรายรับ – รายจ่าย ประจำเดือน คิดเป็นร้อยละ 30 และรองลงมา เป็นสรุปยอดของเงินออม/เงิน 1 ล้าน สรุปยอดของเงินออม/เงินฝากสัจจะ รายงานความเคลื่อนไหวของการกู้ยืมเงิน และรายงานเงินสัจจะสะสมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 5.17 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
วิธีการจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน ศึกษาจาก		
ศึกษาด้วยตนเอง จากตัวอย่างตามคู่มือ	7	100
สอบถามจากบุคคลอื่น	0	0
รวม	7	100
ความคิดเห็น สำหรับตัวอย่างและวิธีการจัดทำรายงาน		
ประจำเดือน ที่อธิบายในคู่มือ		
ดี เพราะเป็นตัวอย่างที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	5	71.43
ไม่ดี เพราะ มีรายละเอียดมากเกินไป ทำให้เข้าใจยาก	2	28.57
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 5.17 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมดที่มีการทำรายงานการเงินประจำเดือน ทุกวัน สิ้นเดือนจำนวน 7 หมู่บ้านจัดทำรายงานโดยศึกษาด้วยตนเองจากตัวอย่างและวิธีการจัดทำรายงานตามคู่มือการทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 100

ในการจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การศึกษาตัวอย่างและวิธีการทำจากคู่มือการทำบัญชี ทำให้สามารถจัดทำรายงานได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นตัวอย่างที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 71.43 และผู้ทำบัญชีที่มีความคิดเห็นว่า การศึกษาตัวอย่างและวิธีการจากคู่มือการทำบัญชี ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะมีรายละเอียดมากเกินไป ทำให้เข้าใจยาก คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตารางที่ 5.18 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการเงินประจำปี

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน			อัตราร้อยละ		
	ทำ	ไม่ทำ	รวม	ทำ	ไม่ทำ	รวม
รายงานประจำปีที่ต้องจัดทำ						
งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย ประจำปี	10	0	10	100	0	100
งบรายได้ค่าใช้จ่ายสะสม	7	3	10	70	30	100
งบดุล	10	0	10	100	0	100

จากตารางที่ 5.18 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน รายงานประจำปีที่คุณทำบัญชีเห็นว่าควรจัดทำมากที่สุด คือ งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย ประจำปี และงบดุล คิดเป็นร้อยละ 100 และรองลงมา คือ งบรายได้ - ค่าใช้จ่าย สะสม คิดเป็นร้อยละ 70

ตารางที่ 5.19 แสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับรายงานการเงินประจำปี

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
ความคิดเห็นสำหรับรายงานประจำปี ที่ต้องจัดทำ ตามที่ระบุไว้ในคู่มือ		
ควรต้องจัดทำ เพื่อรายงานให้สมาชิกได้ทราบ และให้คณะกรรมการตรวจสอบ	8	80
อาจจะจัดทำไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจหลักบัญชี	2	20
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.19 พบว่า จากผู้ทำบัญชีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดทำรายงานประจำปี เพื่อรายงานให้สมาชิกได้ทราบและให้คณะกรรมการตรวจสอบคิดเป็นร้อยละ 80 และผู้ทำบัญชีที่มีความเห็นต่อรายงานประจำปี ว่าอาจจะจัดทำไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจหลักบัญชีคิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 5.20 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
คณะกรรมการตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน		
มี	7	70
ไม่มี	3	30
รวม	10	100

จากตารางที่ 5.20 พบว่า จากจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 70 และไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 5.21 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
ในการจัดทำบัญชีเคยได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ		
เคย	5	71.43
ไม่เคย	2	28.57
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 5.21 พบว่า จากจำนวนหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด 7 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่เคยได้รับการตรวจสอบบัญชีจากคณะกรรมการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และไม่เคยได้รับการตรวจสอบบัญชีจากคณะกรรมการตรวจสอบเลย คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตารางที่ 5.22 แสดงผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

รายการ	จำนวนหมู่บ้าน	อัตราร้อยละ
หมู่บ้านที่เคยได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการ ผลการ ตรวจสอบของคณะกรรมการ		
อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถูกต้อง และ โปร่งใส	3	60
ไม่มีการแสดงความคิดเห็น เพราะผู้ตรวจสอบไม่เข้าใจ ระบบบัญชี และ ไม่มีความรู้ทางบัญชี	2	40
รวม	5	100

จากตารางที่ 5.22 พบว่า จากหมู่บ้านที่เคยได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการจำนวน 5 หมู่บ้าน ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ พบว่า การจัดทำบัญชีอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถูกต้อง และ โปร่งใส คิดเป็นร้อยละ 60 และคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีการแสดงความคิดเห็น เพราะไม่เข้าใจระบบบัญชี และ ไม่มีความรู้ทางบัญชี คิดเป็นร้อยละ 40

ตารางที่ 5.23 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชี	รวม (หมู่บ้าน)	อัตราร้อยละ
1. ผู้ทำบัญชีขาดความรู้ ความสามารถในการทำบัญชี	6	60
2. ในการศึกษาตัวอย่างการทำบัญชีจากคู่มือ ไม่เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ได้แต่ปฏิบัติตามคู่มือ	2	20
3. ไม่ค่อยมีเวลาในการจัดทำ เพราะมีงานประจำอย่างอื่น	1	10
4. ขาดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านบัญชีอย่างต่อเนื่อง	8	80
5. เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน ไม่มีที่ปรึกษาด้านบัญชีโดยตรง	4	40

หมายเหตุ: ผู้ทำบัญชีแต่ละหมู่บ้านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.23 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มาจากการขาดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านบัญชีอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 80 และรองลงมา คือ ผู้ทำบัญชีขาดความรู้ ความสามารถในการทำบัญชี คิดเป็นร้อยละ 60 เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานไม่มีที่ปรึกษาด้านบัญชีโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 40 ในการศึกษาตัวอย่างการทำบัญชีจากคู่มือ ไม่เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ได้แต่ปฏิบัติตามคู่มือ คิดเป็นร้อยละ 20 ผู้ทำบัญชีไม่ค่อยมีเวลาในการจัดทำ เพราะมีงานประจำอย่างอื่น คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.24 แสดงเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี

ข้อเสนอแนะ	รวม (หมู่บ้าน)	อัตราร้อยละ
1. เอกสารต่าง ๆ รัฐควรจะทำมาเป็นรูปเล่มสำเร็จรูปพร้อมใช้งานได้เลย ไม่ควรให้มาเป็นแบบฟอร์ม	5	50
2. สมุดบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ควรจัดทำเป็นรูปเล่มสำเร็จรูปให้ใช้งานได้เลย ไม่ควรให้มาเป็นแบบฟอร์ม	2	20
3. ควรจัดให้มีการอบรมการจัดทำบัญชี โดยเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	10	100
4. ควรจัดหาคนที่มีความรู้ทางด้านบัญชีโดยตรงมาปฏิบัติงาน โดยจ่ายค่าตอบแทนให้	1	10
5. ควรมีเจ้าหน้าที่ที่เป็นที่ปรึกษาทางด้านบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านบัญชี คอยให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหา	4	40
6. ควรจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบันทึกบัญชี และจ้างบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถมาปฏิบัติงาน โดยให้คณะกรรมการ คอยควบคุมดูแลอีกทีหนึ่ง	1	10

หมายเหตุ: ผู้ทำบัญชีแต่ละหมู่บ้านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 5.24 พบว่า ข้อเสนอแนะที่ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ให้คำแนะนำ คือ ควรจัดให้มีการอบรมการจัดทำบัญชี โดยเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 100 และรองลงมา คือ อยากให้มีการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในประกอบรายการเป็นรูปเล่มสำเร็จรูป เพื่อให้พร้อมที่จะใช้งานได้เลย ไม่ควรให้มาเป็นแบบฟอร์มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50 เสนอแนะให้มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นที่ปรึกษาทางด้านบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านบัญชีโดยตรง มาคอยให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 40 เสนอแนะว่า สมุดบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ควรจัดทำเป็นรูปเล่มสำเร็จรูปมาเพื่อให้พร้อมใช้งานได้ทันที ไม่ควรให้มาเป็นแบบฟอร์มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20 เสนอแนะว่า ควรจัดหาคนที่มีความรู้ทางด้านบัญชีโดยตรงมาปฏิบัติงาน โดยจ่ายค่าตอบแทนให้ คิดเป็นร้อยละ 10 เสนอแนะว่าควรจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบันทึกบัญชีเพื่อจะได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และจ้างบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงาน โดยให้คณะกรรมการคอยควบคุมดูแลอีกทีหนึ่ง